

הלכות גיור

כִּי אֶל-אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי, וּבְאֶשֶׁר תִּלְיִנִי אֶלֶי--עִמָּךְ עָמִי, וְאֵלֶיךָ
אֶלְהִי...וְעַבַּד הוֹלִיד אֶת-יִשְׂרָאֵל, וְיִשְׂרָאֵל הוֹלִיד אֶת-דָּוִד.

במשנה במס' ביכורים (א, ד"הגר, מביא ואינו קורא, שאינו יכול לומר 'אשר נשבע ה'

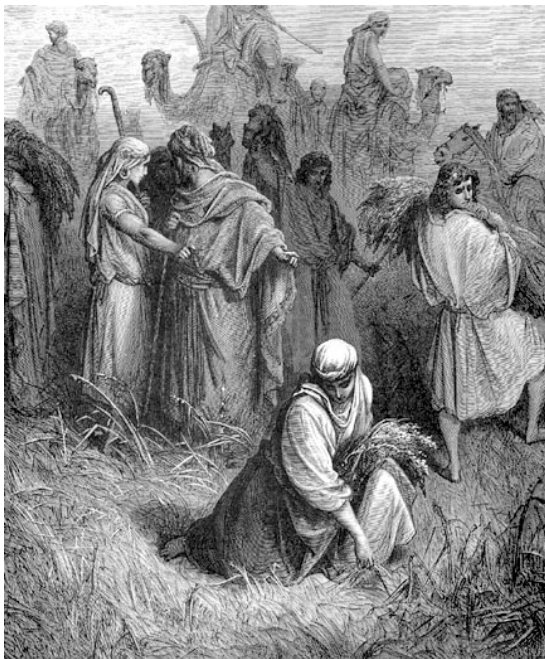
לאבותינו לתת לנו'. ואם היתה אמו מישראל, מביא וקורא. וכשהוא מתפלל בינו לבין עצמו, אומר
'אלקי אבות ישראל'. וכשהוא בבית הכנסת, אומר 'אלוקי
אבותיכם'. ואם הייתה אמו מישראל, אומר 'אלוקי
אבותינו!'

אך הירושלמי ביכורים, א, ד,

"תני בשם רבי יהודה, גר עצמו מביא וקורא, מה טעם, 'כי
אב המון גוים נתתיך', לשעבר היית אב לארם ועכשיו אב
לכל הגויים. רבי יהושע בן לוי אמר, הלכה כר' יהודה.
אתא עובדא קומי דרבי אבהו, והורי כרב יהודה!'

יבמות 2:8

מצוה בגדול לייבם; ואם קדם הקטן, זכה. הנטען על
השפחה ונשתחררה, ועל הנוכרית ונתגיירה--הרי זה לא
יכנוס; ואם כנס, אין מוציאין מידו.

גמ' הא גיורת מיהא הוא ורמינהי אחד איש שנתגייר
לשום אשה ואחד אשה שנתגיירה לשום איש וכן מי שנתגייר לשום שולחן מלכים לשום עבדי
שלמה אינן גרים דברי ר' נחמיה שהיה רבי נחמיה אומר אחד גירי אריות ואחד גירי חלומות
ואחד גירי מרדכי ואסתר אינן גרים עד שיתגיירו בזמן הזה בזמן הזה ס"ד אלא אימא כבזמן הזה
הא איתמר עלה א"ר יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב הלכה כדברי האומר כולם גרים הם

רש"י הא גיורא מיהא הוא - ואע"ג דלא נתגיירה לשם יהדות אלא בשביל שישאנה זה:

תנו רבנן [אבות דרבי נתן פ"טו מ"ג]: 'מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: כמה תורות יש
לכם?

אמר לו: שתים, תורה שבכתב ותורה שבעל פה.

אמר לו: שבכתב אני מאמינך, ושבעל פה איני מאמינך; גיירני על מנת שתלמדני תורה שבכתב!

גער בו והוציאו בניזיפה. [10]

בא לפני הלל, גייריה [11]. יומא קמא אמר לו: א"ב ג"ד. למחר אפיך ליה [12].

אמר לו: והא אתמול לא אמרת לי הכי?

אמר לו: לאו עלי דידי קא סמכת [13]? דעל פה נמי סמוך עלי [14].

שוב מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת!

דחפו באמת הבנין שבידו. [15]

בא לפני הלל, גייריה. אמר לו: "דעלך סני - לחברך לא תעביד [16]" - זו היא כל התורה כולה, ואידך [17] פירושה [18] הוא [19], זיל גמור [20].

שוב מעשה בנכרי אחד שהיה עובר אחורי בית המדרש ושמע קול סופר [21] שהיה אומר (שמות כח ד) ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד [ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי]; אמר: הללו למי?

אמרו לו: לכהן גדול.

אמר אותו נכרי בעצמו: אלך ואתגייר בשביל ששימוני כהן גדול.

בא לפני שמאי, אמר ליה: גיירני על מנת שתשימני כהן גדול! דחפו באמת הבנין שבידו.

בא לפני הלל, גייריה, אמר לו: כלום מעמידין מלך אלא מי שיודע טכסיסי מלכות [22]? לך למוד טכסיסי מלכות!

הלך וקרא; כיון שהגיע (במדבר א נא) [ובנסע המשכן יורידו אתו הלויים ובחנת המשכן יקימו אתו הלויים] והזר הקרב יומת, אמר ליה: מקרא זה על מי נאמר?

אמר לו: אפילו על דוד מלך ישראל.

נשא אותו גר קל וחומר בעצמו: ומה ישראל שנקראו בנים למקום, ומתוך אהבה שאהבם קרא להם (שמות ד כב) [ואמרת אל פרעה כה אמר ה'] בני בכורי ישראל, כתיב עליהם 'והזר הקרב יומת', גר, הקל, שבא במקלו ובתרמילו - על אחת כמה וכמה!

בא לפני שמאי, אמר לו: כלום ראוי אני להיות כהן גדול? והלא כתיב בתורה 'והזר הקרב יומת'? בא לפני הלל, אמר לו: ענוותן הלל! ינחו לך ברכות על ראשך, שהקרבתי תחת כנפי השכינה!

לימים נזדווגו שלשתן [23] למקום אחד, אמרו: קפדנותו של שמאי בקשה לטורדנו מן העולם, ענוותנותו של הלל קרבנו תחת כנפי השכינה'.

מעשה באדם אחד שהיה מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית.

שמע שיש זונה בכרכי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבעה לו זמן. כשהגיע זמנו, בא וישב לו על פתח ביתה.

נכנסה שפחתה ואמרה לה: אותו אדם ששיגר לך ארבע מאות זהובים בא וישב על הפתח.
אמרה היא: יכנס. נכנס.

הציעה לו שבע מטות.

שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סולם של כסף; ועליונה של זהב.
עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערומה,

ואף הוא עלה לישב ערום כנגדה.

באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו, נשמט וישב לו על גבי קרקע,
ואף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע.

אמרה לו: גפה של רומי, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי.

אמר לה: העבודה, שלא ראיתי אשה יפה כמותך,

אלא מצוה אחת ציונו ה' אלהינו וציצית שמה,

וכתוב בה "אני ה' אלהיכם" שתי פעמים:

אני הוא שעתיד ליפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר, עכשיו נדמו עלי כארבעה עדים.

אמרה לו: איני מניחתך עד שתאמר לי מה שמך ומה שם עירך ומה שם רבך ומה שם מדרשך
שאתה למד בו תורה.

כתב ונתן בידה.

עמדה וחילקה כל נכסיה, שליש למלכות ושליש לעניים ושליש נטלה בידה, חוץ מאותן מצעות,
ובאה לבית מדרשו של ר' חייא.

אמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת,

אמר לה: בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים?

הוציאה כתב מידה ונתנה לו.

אמר לה: לכי זכי במקחך.

אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר. (מנחות מד א)

רמב"ם איסורי ביאה

(א) כיצד מקבלין גרי הצדק? כשיבוא להתגייר, ויבדקו אחריו ולא
ימצאו עלה, אומרים לו: "מה ראית שבאת להתגייר? אי אתה יודע
שישראל בזמן הזה דווים, דחופים, ומסוחפין, ומטורפין, וייסורין
באין עליהן?" אמר: "אני יודע ואיני כדאי" – מקבלין אותו מיד.

(ב) ומודיעין אותו עיקרי הדת, שהוא יחוד השם ואיסור עבודה זרה,
ומאריכין בדבר זה. ומודיעין אותו מקצת מצוות קלות ומקצת
מצוות חמורות, ואין מאריכין בדבר זה. ומודיעין אותו עוון לקט
שכחה ופאה ומעשר עני. ומודיעין אותו עונשן של מצוות.

כיצד? אומרים לו: הוי יודע שעד שלא באת לדת זו, אם אכלת חלב
– אי אתה ענוש כרת, אם חיללת שבת – אי אתה ענוש סקילה.

ועכשיו אחר שתתגייר אם אכלת חלב אתה ענוש כרת, אם חיללת

שבת אתה ענוש סקילה. ואין מרבין עליו ואין מדקדקין עליו, שמא יגרום לטורדו ולהטותו מדרך

טובה לדרך רעה. שבתחילה אין מושכין את האדם אלא בדברי רצון רכים. וכן הוא אומר: "בחבלי אדם אמשכם" (הושע יא ד), ואחר כך "בעבותות אהבה" (שם).

(ג) וכשם שמודיעין אותו עונשן של מצוות, כך מודיעין אותו שכרן של מצוות. ומודיעין אותו שבעשיית מצוות אלו יזכה לחיי העולם הבא, ושאינן שם צדיק גמור אלא בעל חכמה שעושה מצוות אלו ויודע. (ד) ואומרים לו: "הוי יודע שהעולם הבא אינו צפון אלא לצדיקים, והם ישראל. וזה שתראה ישראל בצער בעולם הזה – טובה צפונה היא להם, שאינן יכולין לקבל רוב טובה בעולם הזה כאומות, שמא ירום ליבם ויתעו, ויפסידו שכר העולם הבא, כעניין שנאמר: 'וישמן ישרון ויבעט' (דברים לב טו). (ה) ואין הקדוש ברוך הוא מביא עליהן רוב פורענות כדי שלא יאבדו, אלא כל האומות כלין והן עומדין." ומאריכין בדבר זה כדי לחבבו.

אם חזר בו ולא רצה לקבל – הולך לדרכו. ואם קבל – אין משהין אותו, אלא מלין אותו מיד. ואם היה מהול – מטיפין ממנו דם ברית. ומשהים אותו עד שיתרפא רפואה שלמה, ואחר כך מטבילין אותו. (ו) ושלושה עומדין על גביו, ומודיעין אותו מקצת מצוות קלות ומקצת מצוות חמורות פעם שניה, והוא עומד במים.

ואם היתה אשה – נשים מושיבות אותה במים עד צווארה, והדיינין מבחוץ. ומודיעין אותה מקצת מצוות קלות ומקצת מצוות חמורות, והיא יושבת במים. ואחר כך טובלת בפניהם, והן מחזירין פניהן ויוצאין, כדי שלא יראו אותה, כשתעלה מן המים.

הרמב"ם

השופט והבטוח על כי בביתו שפחה גויה והוא מתירח
פחה ותישר בעיניו יעשה וכשחופ השופט אחר להביא
את השפחה לפניו וישאל את פיה לאמר מאי זה פס
את והיא ערכה תשובה כי יסודית היא ואימה
ונזמה והיא לא נתנה על לבם ואמר מנני היאודים
וסבלי ויביאוני הנה ויהי כשחופ השופט את דבריה
מלאה חן בעיניו וישלח ותבא ביתה וכראוחה בנימין
עלו לבו וירא חנוחה כי טוב ונשאר כחמול שלשם
הנה כן יודיענו אם חייבין ב"ד להוציאה מביתו משום
שנאמר וסייתם נקיס מה' ומישראל או דילמא מאחר
כי אשת אביו ונשי'ם לו שם שלש בנותיה לא יוציאה
ובאיזה דין יוציאה מאחר כי לא מלאנו שאסרו אלא
יחוד פנויה ויחוד בעיה באיזה דין באסור ישיבה
בביתו ואם יש לה דין יפת תואר או לא תורינו
הדרתו ושכמ'ה :

תשובה

ודאי מדין תורה צריך לנרש משם
ואפילו בגיחה כי לא דברה תורה
אלא כנגד היצר כאשר אמרו באסורין ובחיים מלאים
כל טוב אפילו קדלי דחזירי ולא זו הדרך ולכן
מחייבין בית דין אחר שמועה זו אשר לא טובה
שישחדלו בכל עו ותעצמות לנרש האמה הזאת או
שישחררנה וישאלה ואף כי הנטען על השפחה
ונשחררה אינו יכול לישאלה לכחילה אכן כאשר
פסקו בדברים כאלו שיגרש וישא ופסקו כך משני
הקנת השבים ואמרנו חוטב שיאכל רוטב ולא שוחן
עצמו וסחכנו על חומרת ז"ל עת לעשות לה' ספרו
תורתך ויכול לישאלה והאל ברהמי' יכפר עונינו
כאשר דבר לנו ואסירה כל בדיליך
ובח"ב מש"ה :

קלב

שאלה

יורינו מרנו בנימין אשר קנה
שפחה יפת תואר והוא בחור וזאת
יושבת בביתו והכית גדולה אכן דרין עמו אשת-אביו
זשגם בנותיה ויהי כששלש חדשים מפל קטטה ביניהם
(קמרו את בנימין מנוחה הדריכוסו וסליטיו אל)

שאלה :

האם נשוא נכרית בעיפילעהע וילדה ספני בן וניסול וסת הבן. ועתה הנכרית לבת נוקמה שאיננה באותו דת כבנת, ורופת להתנייר ולישא את הכהן כרת סשה וישראל, ויש לחוש שאם לא יאבה ביר לגייר את הנכרית שתחלה ותשתגע, איך יעשו.

תשובה :

תחלה יש לחקור איזו איסור נרול יותר אם הכהן נושא נזרות או אם נשוא נכרית וניל פשוט ריותר יש איסור בנכרית, ואין לי להתאריך בזה הרעא ריש

הפסד רכל ורעו נכרים ועוד כבר העלה סויר מהר"ם שיק בתשובתיו אה"ע סי' ל"ז וסי' קנ"ה ריש בנישואי נכרית איסור ראורייתא וחייב כרת משאיכ בכהן שנשא נזרות שאינו לכל היותר אלא איסור לאו, ואיכ כדי להציל את הישראל מאיסור חסור בוראי טוב שיניירו האשה הנכרית.

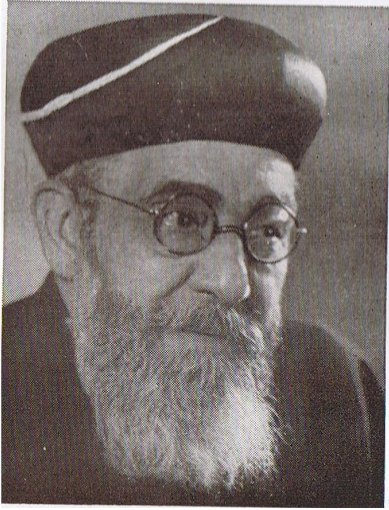
אמנם יש לפקפק על זה רהא לא אסרין חסא בשביל שזכה חברך, ואסרו בכסורות רף לי ע"כ הבא להתנייר ואינו מקבל עליו אפילו רבר אחר אין מקבלין אותו, ואיכ הרי הנכרית גם כשתנייר צריכה לצאת סבעלה והיא רועה לכנסו, ואיכ אינה רועה לקבל איסור נזרות לכהונה והאיך מקבלין אותה כדי לזכות הכהן שלא יעשה איסורא רבה, וי"ל רבאסת אם אוסרת בפירוש שאינה רועה לקבל סעוה זו אסור לקבלה, אבל כניר הרי אינה אוסרת כן בפירוש, ואיכ אף שאנו יודעין שתעבור על איסור זה, מיס בשביל תקנת הכהן ובשביל תקנת ורעו מקבלין אותה. גם יש לוטר רדוקא אם מקבלין הגר פשוט תקנת רידי צריכין לוטר לו או תקבל כל התורה כולה או חשאר נכרי כמו שהיית עד עתה שהנכרי אין לו עונש אם אינו סקים הסעוה, אבל אם אנו סניירין אותה פשוט תקנתא וישראל וראי סוטב שתתנייר ולא יופסד ורע ישראל ולא יתחייב ישראל כרת על ידה, אף שיעשו שניהם איסורא ווסא, רהא עכשו לא די שהישראל עושה איסורא רבה אלא שגם היא עושה איסור שסכשלח את ישראל, ובפרט רבניר יש עוד לחוש שאם תשתגע האשה סחסת שאין מקבלין אותה, יהי הלול השם חיו שיאסרו שישראל אינן פרחסין על נכרית, ואין חוששין אם תחלה ותשתגע, וסה שעוסד לגנר זה סהססנה רהנסען יכסות כיר: עי' קונטרס וכתורה יעשה רי י"ג ורי כ"ג ע"כ והלאה.

אמנם אף שסמקבלין אותה לנזרות אין לסדר לה קידושין עם הכהן ריותר יש איסור אם נושא נזרות שהיא כוונה עיי קידושין שסלא עיי קידושין עי' סה שהבאתי לעיל בשם גוביית סי' כ"ז, ואיכ טוב שתהיי אצל בעלה בעיפילעהע סשתקדש לו, ואי ראסור פשוט קרשה עיי שאילת יעביץ ח"כ סי' ס"ז ומהר"ם פרוא סי' י"ט, וצריכה פרישה צי יום כדי להבחין בין ורע שגורע בקרופה לורע שגורע שלא בקרופה כמיש לעיל. — גם סתחלה יאסרו לה שאם רק רועה להתנייר ספני שבנה יהודי היא סועה שבנה אפילו ניסול אינו יהודי אם לא נתנייר ככיר ונסכל כרין, ואם ככל זאת רועה להתנייר ספני שסאסינה כאלקי ישראל יכולין לגייר אותה.

והנה השואל סבר לסצוא צר היתר ספני שהכתן בעל סום וזה סעות ראין חילוק בין בעל סום לאינו בעל סום לענין נשים אסורות כראיתא בהרי"א כתיב סי' אסור כמה פעמים, ורק כהלל יש היתר ספני שאינו כהן כלל כראיתא באה"ע סי' ו' סעיף כ'. —

יש להתויר את האיש (ואת האשה) שיהווה היסב כריני נרה וסבילה, כי כלאיה יפסיד עיי הנזרות יותר ססה שירויח. גם בניהם יהיו חללים, ולא יעלו לרוכן ובנתייהם חללות כסבואר באה"ע סי' ו'.

ספר מלמד להועיל
רב דוד צבי הופמן

הרב עזיאל

בדורנו זו אחריות קשה מאוד, נעילת דלת בפני גרים, מפני שהיא פותחת שערים רחבים מאוד, ודוחפת אנשים ונשים מישראל להמיר את דתם ולצאת מעם ישראל ולהיטמע בגויים, ויש בזה משום אזהרת חז"ל. אמנם (לגביהם יש לנהוג) 'שמאל דוחה וימין מקרבת' (הגמרא בסוטה). מכל מקום עם בניהם בוודאי שחייבים לקרבם, אפילו אימם גויה, הרי מזרע ישראל המה, ובבחינת 'צאן אובדות', וירא אנוכי שאם נדחה אותם לגמרי, ניתבע לדין משמיים ויאמר עלינו 'את הנידחת לא השיבותם ואת האובדת לא ביקשתם' (יחזקאל לד, ד).

